

Nieuwe opvatting van beheer in Zoetermeer

De programmeerkamer

Beheer van de openbare ruimte dient vele doelen: het bevorderen van de leefbaarheid, de omgeving klimaatbestendig maken, de energietransitie faciliteren, noem maar op. Door beheer integraal en gebiedsgericht te benaderen, houd je het achterliggende doel voor ogen. In Zoetermeer doen ze er interessante ervaringen mee op met als werktitel 'De programmeerkamer'.

▲ De Mandelabrug: enige jaren geleden nog genomineerd voor de leukste openbare ruimte, maar nu weer helemaal opgeknapt met nieuwe roltrappen en twee extra liften als entree voor Zoetermeer.

'Afstemming is een wezenlijk onderdeel van beheer. Als je maait, is het bijvoorbeeld handig als de veegwagen ook langskomt. Maar maaien doe je bijvoorbeeld zes keer per jaar, en vegen maar één keer per jaar, dat vraagt dus om afstemming in het dagelijks beheer.' Aan het woord is Peter de Visser, hoofd Stadsbeheer bij de gemeente Zoetermeer. 'Maar het gaat verder dan dat', vervolgt De Visser, 'zeker bij groot onderhoud. Als na 25 of dertig jaar de straat opengaat, moet je niet standaard alles terugleggen zoals het was. De eisen en vragen zijn in de tussentijd veranderd, welke functionaliteiten passen daarbij? Hoe zit de buurt in elkaar? Om daarachter te komen, ga je het gesprek aan met

bewoners en andere belanghebbenden om een nieuw inrichtingsplan te maken. Het is lastig om dat straat voor straat te doen, dus kom je al snel tot een gebiedsgerichte aanpak.'

Bij het afbakenen van een gebied kunnen niet altijd de grenzen van een wijk worden genomen. 'Je pakt gebieden waarvan je constateert dat ze dezelfde problematiek hebben', zegt Theus van den Broek, senior manager openbare ruimte bij Antea Group. 'Dat bepaal je door een analyse uit te laten voeren door de afdelingen beheer en ontwikkeling en door in gesprek te gaan met bewoners, grondroeders, woningcorporaties en dergelijke. Samen bekijk je welk gebied je eerst doet en welk gebied later, afhankelijk van de urgentie en wat de grootste bijdrage levert aan de doelen die gemeenteraad en -bestuur zich hebben gesteld. Als beheerder maak je inzichtelijk welke scenario's er denkbaar zijn en wat de gevolgen zijn. En het is handig voor het draagvlak om daar een bestuurlijk besluit over te laten nemen.'

WEBSITES

www.anteagroup.nl
www.zoetermeer.nl

▲ Peter de Visser: 'Hoe beter je de data op orde hebt, hoe beter de argumenten om bepaalde prioriteiten te stellen.'

▲ Theus van den Broek: 'We zouden eens wat beter naar het beheer van pretparken kunnen kijken.'

Het belang van data

De beheerder speelt dus niet alleen een belangrijke rol in de uitvoeringsfase, maar ook voorafgaand aan de te maken keuzes. 'Niet alleen de beheertechnische mogelijkheden zijn daarbij van belang, maar steeds meer ook de data - binnen én buiten het domein van beheer - die je verzamelt en ordent', zegt De Visser. 'Hoe beter je de data op orde hebt, hoe beter de argumenten om bepaalde prioriteiten te stellen. Daarmee wordt niet alleen beheer effectiever, maar help je ook andere domeinen. Je hebt daarmee als beheerder ook een goed "entrekaartje" als je in gesprek gaat: je kunt je voordeel doen met onze informatie. Als je zo het gesprek voert, kom je vrijwel altijd op dezelfde voorkeuren en beslissingen uit. Een mooi voorbeeld is het combineren van beheerdata met gegevens vanuit de Wmo (Wet Maatschappelijke Ondersteuning). Als je in kaart brengt waar veel mensen met verminderde mobiliteit wonen en wat hun activiteitenpatroon is, kun je prioriteit geven aan betere looproutes naar het winkelcentrum. Ik noem deze manier van beslissen - van tevoren en in samenspraak met verschillende domeinen - ook wel een programmeerkamer.'

Voor het werken met een programmeerkamer is een andere organisatie van het beheer zelf nodig, vindt De Visser. 'Omdat er meer afwegingen in het geding zijn, moet je meer weten en daarvoor is er meer aandacht nodig voor netwerken. "Hoe doen ze dat bij Rijkswaterstaat, de provincie of bij een gemeente in de buurt?" "Waar lopen de goede vakmensen rond

voor een bepaalde klus en kunnen we die persoon misschien even 'lenen'?" Van den Broek vult aan: 'Wil je zinvol met een programmeerkamer aan de slag kunnen, moeten gemeenten op het gebied van bijvoorbeeld beheer, verkeer en woningbouw, verder vooruit gaan kijken. We zien daar voorzichtige ontwikkelingen in. Zo merkten wij vorig jaar in onze *benchmark* dat de *scope* opschuift van één naar vier jaar. Maar voor het goed afstemmen van ingrepen - denk aan klimaatadaptatie en energietransitie - moet je toch zeker wel tien jaar vooruit denken.'

'Beheer as a service'

Hoewel Zoetermeer als vooruitstrevend geldt op het gebied van beheer, is het model van de programmeerkamer wat De Visser betreft niet het eindstation. 'We hebben met het opstellen van bestekken al de stap gemaakt van beeldkwaliteits- naar effectbestekken op basis van KPI's (kritische prestatie-indicatoren), maar in de toekomst kunnen we naar "Beheer as a service" toegroeien. Dus niet aanbodgedreven, met een vooraf vastgestelde kwaliteit en grootschalige uitvoering, maar met de te leveren dienst als uitgangspunt. Ook Van den Broek denkt dat beheer zich nog verder kan ontwikkelen. 'We zouden eens wat beter naar het beheer van pretparken kunnen kijken. Daar staat *hospitality* centraal in het denken, daar is voor gemeenten nog een slag te maken.' ●

Wilt u verder praten over nieuwe opvattingen over beheer? Mail dan naar theus.vandenbroek@antegroup.com of p.j.de.visser@zoetermeer.nl.